ข่าวเตือนการระบาดศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 10 ฉบับที่ 32 ประจำวันที่ 16 สิงหาคม 2565

หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm)

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด อ้อย และข้าวทุกภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะในข้าวโพดเฝ้าระวังการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เนื่องจากในปัจจุบันเป็นช่วงเริ่มปลูกข้าวโพดและสถาพอากาศเหมาะต่อการระบาด หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดเป็นแมลงศัตรูที่สำคัญ และมีพืชอาหารมากกว่า 80 ชนิด เช่น ข้าว ข้าวฟ่าง อ้อย ฝ้าย ทานตะวัน ถั่วเหลือง หญ้า และพืชผัก โดยหนอนจะกัดกินผิวใบ ยอด ทำให้ใบข้าวโพดขาดเป็นรู เว้าแหว่ง ยอดกุด ในระยะก่อนที่ดอกตัวผู้จะโผล่ หนอนจะกัดกินเกสรตัวผู้ หลังจากดอกตัวผู้โผล่พ้นใบที่หุ้มอยู่ หนอนจะย้ายไปที่ฝัก กัดกินไหมและเจาะเปลือกหุ้มฝักเข้าไปกัดกินภายในฝัก ดังนั้นเกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Spodoptera frugiperda* JE Smith

รูปร่างลักษณะและวงจรชีวิต

วงจรชีวิตของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด ใช้เวลา 30 - 40 วัน ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน ปีกคู่หน้ามีแถบสีขาวที่ขอบปีก ผีเสื้อเพศเมียวางไข่เป็นกลุ่มประมาณ 100 - 200 ฟอง มีขนปกคลุมไข่ ระยะไข่ 2 - 3 วัน ระยะหนอน 14 - 22 วัน หนอนที่โตเต็มที่มีขนาดลำตัวยาว 3.2 - 4.0 เซนติเมตร ส่วนบนของหัวมีแถบสีขาวเป็นรูปตัว Y หัวกลับหลังและด้านข้างมีแถบสีขาวตามยาวลำตัว ปล้องท้องก่อนปล้องสุดท้ายมีจุดสีดำ 4 จุด รูปสี่เหลี่ยมจตุรัส ตัวหนอนวัยสุดท้ายจะทิ้งตัวลงดินเพื่อเข้าดักแด้ ระยะดักแด้ 7 - 13 วัน จึงเป็นตัวเต็มวัย 10 - 21 วัน สามารถบินเคลื่อนย้ายระหว่างแปลงและอพยพระยะไกลระหว่างประเทศ หรือภูมิภาคได้

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กรมส่งเสริมการเกษตร โทร 02-955-1514

E-mail : doae_pmd@hotmail.com

กลุ่มไข่

หนอน

ตัวเต็มวัย

ลักษณะการทำลาย

ผีเสื้อหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เริ่มวางไข่บนต้นข้าวโพดตั้งแต่ข้าวโพดงอกอายุ 3 - 4 วัน โดยพบกลุ่มไข่ทั้งด้านบนใบ ใต้ใบ และที่ลำต้น หลังจากฟักจากไข่หนอนขนาดเล็กจะรวมกลุ่มกัดกินผิวใบ เริ่มเห็นรอยทำลายสีขาวที่ผิวใบเมื่อข้าวโพดอายุ 6 - 7 วัน (10 - 11 วันหลังปลูก) ลักษณะเป็นจุดหรือเป็นแถบสีขาว หนอนตัวเล็กที่เพิ่งฟักสามารถกระจายไปยังต้นข้างเคียงโดยปลิวไปกับลม หนอนวัย 3 - 6 เป็นระยะที่ทำความเสียหายมาก โดยกัดกินอยู่ในยอดข้าวโพดทำให้ใบขาดเป็นรูเว้าแหว่ง ยอดกุด ระยะก่อนที่ดอกตัวผู้จะโผล่หนอนจะกัดกินเกสรตัวผู้ หลังจากใบยอดคลี่ทั้งหมดดอกตัวผู้โผล่พ้นใบที่หุ้มอยู่ หนอนจะย้ายไปที่ฝัก กัดกินไหม และเจาะเปลือกหุ้มฝักเข้าไปกัดกินภายในฝัก

ลักษณะการทำลาย

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ไถพรวนและตากดิน เพื่อกำจัดดักแด้ที่อยู่ในดิน

2. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก ด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล 20% SC (สารกลุ่ม 28) อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม วิธีคลุกเมล็ด ใส่สารลงไปในถุงพลาสติกปิดปากถุงให้สนิท รีดสารให้ทั่วถุงแล้วจึงเปิดปากถุง นำเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใส่ลงไป มัดปากถุงโดยทำให้ถุงพองลม เขย่าให้ทั่ว เปิดปากถุงผึ่งเมล็ดพันธุ์ให้แห้งในที่ร่ม แล้วจึงนำไปปลูก

3. สำรวจแปลงปลูก ตั้งแต่เริ่มงอก หากพบกลุ่มไข่และตัวหนอนทำการเก็บทำลายทันที

4. ปล่อยแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียนไตรโคแกรมม่า แมลงหางหนีบ มวนพิฆาต เป็นต้น

5.ใช้สารชีวภัณฑ์ พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์ไอซาไว หรือสายพันธุ์เคอร์สตากี้ อัตรา 80 กรัมหรือมิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

6. หากพบการระบาดรุนแรงใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงพ่นทางใบ โดยเลือกสารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่ง ตามคำแนะนำผสมน้ำ 20 ลิตร ดังนี้

- **สารกลุ่ม 5** สารสไปนีโทแรม 12 % SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ 25 % WG อัตรา 10 กรัม
- **สารกลุ่ม 6** สารอีมาเมกตินเบนโซเอท 5% WG อัตรา 10 กรัม หรือ 1.92 % EC อัตรา 20 มิลลิลิตร
- **สารกลุ่ม 13** สารคลอร์ฟีนาเพอร์ 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร
- **สารกลุ่ม 18 + 5** สารเมทอกซีฟีโนไซด์ + สารสไปนีโทแรม 30+6 % SC อัตรา 30 มิลลิลิตร
- **สารกลุ่ม 22** สารอินดอกซาคาร์บ 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร
- **สารกลุ่ม 28** สารคลอแรนทรานิลิโพรล 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร
  สารฟลูเบนไดอะไมด์ 20% WG อัตรา 10 กรัม

<u>วิธีการใช้สารเคมี</u>

- อ่านฉลากและปฏิบัติตามคำแนะนำในการใช้ ต้องสวมใส่ชุดป้องกันอันตรายทุกครั้งขณะคลุกเมล็ดหรือพ่นสาร

- ควรพ่นสารเคมีทุก 7 วัน 2 – 4 ครั้ง หรือเว้นระยะห่างตามการระบาดของแมลง โดยให้ใช้หัวฉีดรูปกรวยในการฉีดพ่นและเน้นพ่นลงในกรวยยอดของต้นข้าวโพด ฉีดพ่นในตอนเย็น และสลับกลุ่มสารเคมีทุก 30 วัน เพื่อป้องกันการดื้อยา

- กรณีคลุกเมล็ด สามารถป้องกันการเข้าทำลายได้ประมาณ 21 วัน และหลังจากนั้นต้องไม่ฉีดพ่นสารกลุ่ม 28

- กรณีไม่คลุกเมล็ด ให้พ่นสารเคมีทางใบ 2 ครั้ง พ่น 1 – 2 ครั้งในช่วงเริ่มหยอดเมล็ดจนถึง 22 วัน หลังงอก โดยเลือกสารกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ตามคำแนะนำ

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร
ที่ปรึกษา : นางสาวสุมนา สิมาสฤษฎ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช
บรรณาธิการ : นางสาวกันยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
เรียบเรียงโดย : นางสาวดวงฤทัย กิ่งศร นักวิชาการเกษตร
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย